

НАШЕ ЖИТТЯ

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО ПРАВЛІННЯ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЛУХИХ

№ 8 (499)

19 лютого 1977 року

Ціна 2 коп.

Газета виходить
щотижня
з липня 1967 року

В ЦК КОМПАРТІЇ УКРАЇНИ

Про роботу партійних організацій республіки по виконанні постанови ЦК КПРС «Про 60-у річницю Великої Жовтневої соціалістичної революції»

ЦК Компартії України прийняв постанову «Про роботу партійних організацій республіки по виконанні постанови ЦК КПРС «Про 60-у річницю Великої Жовтневої соціалістичної революції». Постанова Центрального Комітету КПРС, відзначається в ній, є дуже важливим ідейно-теоретичним і політичним документом, в якому дано наукову, марксистсько-ленінську оцінку всесвітньо-історичного значення перемоги Великого Жовтня — головної події XX століття, яка докорінно змінила хід розвитку всього людства, яскраво охарактеризовано видатні звершення радянського народу, перспективи дальшого комуністичного будівництва в нашій країні.

Комуністи, трудящі Української РСР, як і всі радянські люди, цілком схвалюють і одностайно підтримують внутрішню і зовнішню політику Комуністичної партії Радянського Союзу, багатогранну і плідотворну діяльність Центрального Комітету КПРС, Політбюро ЦК на чолі з товаришем Л. І. Брежнєвим.

У постанові ЦК Компартії України підкреслюється, що найважливішим завданням партійних, профспілкових і комсомольських організацій, радянських і господарських органів республіки в ході підготовки до святкування ювілею Жовтня є мобілізація трудящих на виконання рішень XXV з'їзду КПРС, завдань десятої п'ятирічки, забезпечення дальшого зростання промислового і сільськогосподарського виробництва, прискорення науково-технічного прогресу, підвищення ефективності і якості роботи, неухильне піднесення матеріального добробуту і культурного рівня життя народу.

Центральний Комітет Компартії України затвердив організаційні й агітаційно-пропагандистські заходи по підготовці і святкуванню 60-ї річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції. Ними передбачено всю організаційську та ідейно-

виховну роботу підпорядкувати дальшому розвитку політичної і трудової активності мас у боротьбі за здійснення рішень XXV з'їзду КПРС, планів десятої п'ятирічки, завдань, поставлених у промові Генерального секретаря ЦК КПРС товариша Л. І. Брежнєва на жовтневому (1976 р.) Пленумі ЦК КПРС, розгорнути масове соціалістичне змагання за гідну зустріч 60-річчя Жовтня, виконання завдань двох років п'ятирічки до 7 листопада 1977 року.

Керуючись рішеннями XXV з'їзду КПРС, постановою ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР, ВЦРПС і ЦК ВЛКСМ про Всесоюзне соціалістичне змагання, партійні комітети і первинні парторганізації, радянські, профспілкові, комсомольські і господарські органи покликані підтримувати і поширювати патріотичні починання, спрямовані на повніше використання внутрішніх резервів виробництва, прискорення темпів зростання продуктивності праці, всемірну економію матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

Намічено розгорнути широку пропаганду і роз'яснення трудящим положень і висновків, що їх містить постанова ЦК КПРС «Про 60-у річницю Великої Жовтневої соціалістичної революції». Переконаливо розкривати всесвітньо-історичний досвід КПРС по будівництву соціалізму і комунізму, показувати досягнення нашої країни на всіх ділянках господарського і культурного будівництва, радянський спосіб життя, корінні переваги соціалізму над капіталізмом, рішуче виступати проти будь-яких проявів буржуазної ідеології.

Центральний Комітет Компартії України висловив тверду впевненість у тому, що комуністи, всі трудящі республіки доклануть всю свою енергію, досвід і знання для успішного втілення в життя накреслених XXV з'їзду КПРС, завдань десятої п'ятирічки, гідно зустрінуть 60-річчя Великої Жовтня. (РАТАУ).

СЛАВНОМУ ЮВІЛЕЮ — ТРУДОВІ УСПІХИ!

У відповідь на Звернення швейників Кам'янець-Подільського УВП до 60-річчя Великої Жовтня завершити завдання двох років десятої п'ятирічки трудівники підприємств і об'єднань нашого Товариства беруть на честь знаменної дати підвищені соціалістичні зобов'язання.

До свята — два річних завдання

Ділом відповідаючи на звернення передовиків виробництва Кам'янець-Подільського УВП, колектив бригади складання кухонних меблів активно включився в змагання під гаслом: завдання двох років десятої п'ятирічки завершити до 7 листопада 1977 року.

Свого слова ми дотримаємо. З кожним днем бригада нарощує темпи випуску продукції. За зміну, наприклад, колектив додатково складає три кухонних буфети, шість навісних шаф та інших меблів, або в середньому виконує денний план на 135 процентів.

Всю готову продукцію колектив здає з першого пред'явлення.

У змаганні за гідну зустріч 60-ї річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції зразки самовідданої праці показують всі трудівники бригади, але особливо відзначаються в праці Станіслав Цилінський, Іван Чернець, Григорій Педорещ.

М. МАКАРОВ,
бригадир складальників
Черкаського УВП.

На Львівському виробничому підприємстві «Силует» закликає передовиків Кам'янець-Подільського УВП — завершити до славного ювілею Великої Жовтня виконання дворічного плану — підтримали швейні дільниці, що їх очолюють майстри Ганна Петрівна Курилас, Юлія Григорівна Крупей, Ірина Дмитрівна Мартинович та інші колективи.

На знімку: робітниця Євгена Михайлишина з дільниці № 7, де майстром І. Д. Мартинович, виконує норми виробітку на 118 процентів.

Фото І. ЩЕРБАНЮКА.

Подвоїмо зусилля

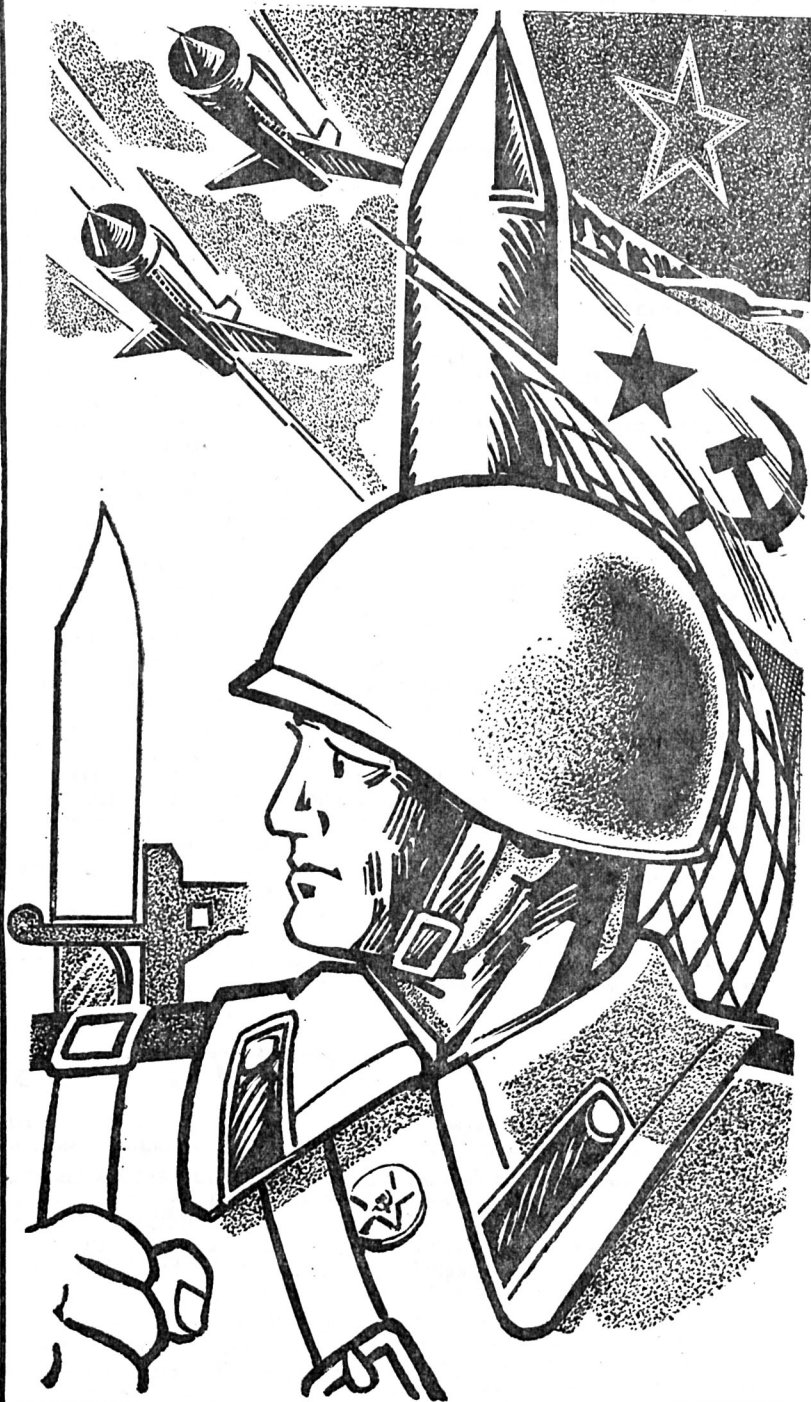
Звернення кам'янчан ознаменувати 60-річчя від дня народження Радянської держави новими успіхами в праці викликало в колективі трудівників Жданівського філіалу Донецького виробничого об'єднання «Електромагніт» гарячі підтримку. В ці дні трудівники філіалу переглядають свої резерви і можливості, беруть на честь знаменної дати нові підвищені соціалістичні зобов'язання.

За прикладом передових трудівників Кам'янець-Подільського УВП я даю слово завершити своє дворічне завдання десятої п'ятирічки до 60-річчя Великої Жовтня.

У змаганні за дострокове виконання особистих виробничих планів двох років до 7 листопада 1977 року вже включилися ливарники пластмасових виробів Є. В. Єлістратова, паяльниці дільниці складання реле РПУ-2 Г. Д. Ганюшина та багато інших робітників.

А. ГАЛКІНА,
слюсар-складальник реле РПУ-2
Жданівського філіалу Донецького виробничого об'єднання
«Електромагніт».

23 ЛЮТОГО — ДЕНЬ РАДЯНСЬКОЇ АРМІЇ І ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКОГО ФЛОТУ СРСР

АРМІЯ, НАРОДЖЕНА ЖОВТНЕМ

Наша Батьківщина йде назустріч 60-річчю Великої Жовтневої соціалістичної революції. Радянські люди готуються відзначити цю знаменну дату новими досягненнями в економіці, науці, культурі. В загальному строю народу стоять і радянські воїни — надійні захисники завоювань Жовтня, пильні вартові мирного життя своїх співвітчизників.

У зв'язку з всенародним святом — Днем Радянської Армії і Військово-Морського Флоту СРСР Прес-бюро «Правди» попросило відомого радянського воєначальника Героя Радянського Союзу генерала армії А. Л. Гетьмана відповісти на ряд запитань.

— Радянську Армію називають армією нового типу. Ви, товаришу генерал армії, пройшли з нею багаторічний бойовий шлях. У чому її характерні особливості?

— Справді, таких Збройних Сил, як наші, історія людства не знала. Вперше, як говорив В. І. Ленін, людина з рушницею стала служити інтересам трудового народу, стала його вірним і надійним захисником.

Народження армії і флоту Країни Рад нерозривно зв'язане з ім'ям В. І. Леніна. Він учив, що всяка революція лише тоді чогось варта, якщо вона вміє захищатися, закликав вчитися військової справи по-справжньому. Характеризуючи майбутню Червону Армію, Володимир Ілліч писав: «...Ця армія закликається оберігати завоювання революції, нашу народну владу... весь новий, справді демократичний лад від усіх ворогів народу...» (Повне зібрання творів, т. 35, стор. 208).

Радянська Армія — справді народна армія, армія інтернаціонального братерства. Вона пройшла долбесний шлях: у запеклих битвах розгромила інтервентів і біловардівців у роки громадянської війни, розбила ударні сили світового імперіалізму — фашистську Німеччину і мілітаристську Японію в роки Великої Вітчизняної війни, допомогла народам ряду країн визволитись від фашистського поневолення, стати на шлях демократичного розвитку.

Нині Збройні Сили Країни Рад

надійно захищають рубежі Батьківщини, разом з арміями країн Варшавського Договору стоять на варті завоювань братніх країн соціалізму, на варті миру і безпеки народів.

— У чому, Андрію Лаврентійовичу, полягає головне джерело сили армії і флоту нашої країни?

— Головне, що забезпечує силу і авторитет наших Збройних Сил, — це партійне керівництво ними. В рішеннях з'їздів КПРС, Пленумів ЦК партії, в інших партійних документах набули свого дальшого розвитку ленінські ідеї про захист справи соціалізму, про принципи будівництва армії нового типу. ЦК КПРС визначає головні напрями і завдання будівництва Збройних Сил Радянського Союзу, піклується про зміцнення їх бойової могутності, дисципліни і згуртованості, підвищення пильності і боєготовності, забезпечення військ сучасною зброєю і бойовою технікою.

В армії і на флоті діє система політичних органів, партійних і комсомольських організацій, які провадять виховну й організаційську роботу у військах. Партійно-політична робота з особовим складом, його ідейне загартування, як підкреслював товариш Л. І. Брежнєв, завжди були і лишаються могутньою зброєю нашої армії. Сила цієї зброї перевірена у вогні битв. Вона і тепер страшить наших ворогів.

(Закінчення див.
на 3 стор.)

СИСТЕМА БЕЗДЕФЕКТНОЇ ПРАЦІ—В ДІІ

З ДОСВІДУ ВПРОВАДЖЕННЯ НА КДВО „КОНТАКТ“

З ЧОГО МИ РОЗПОЧИНАЛИ

М. РОГОВ,

начальник відділу технічного контролю і бездефектної праці

У 1965 році на колишньому Київському дослідно-виробничому, а нині на головному підприємстві об'єднання «Контакт» було розпочато впровадження саратовської системи бездефектного виготовлення продукції. Ця система, як відомо, не звільняє повністю від браку, бо торкається безпосередньо лише виготовлювачів продукції і не враховує праці інженерів, техніків, конструкторів, які теж можуть допускати брак.

Львів'яни розробили і впровадили систему бездефектної праці (СБП), яка згодом переросла в комплексну систему управління якістю продукції (КСУЯП). Після того, як ЦК КНРС схвалив їх досвід і рекомендував його до впровадження, ми, творчо запозичаючи і пристосовуючи до своїх умов виробництва, приступили до впровадження бездефектної системи праці.

Як і з чого розпочинали цю роботу в об'єднанні «Контакт»?

Наказом директора було створено комісію по вивченню передового досвіду і розробці заходів, спрямованих на впровадження системи бездефектної праці. На базі ВТК почав діяти об'єднаний відділ технічного контролю у складі трьох груп — групи здійснення

техконтролю продукції і матеріалів, групи виконання і якості праці, групи стандартизації. Згодом, з метою створення більш чіткої координації робіт по впровадженню другого етапу КСУЯП, було створено координаційну робочу групу, яку очолив головний інженер об'єднання А. О. Смільський. Координаційна робоча група підготувала всі умови для впровадження системи бездефектної праці.

З першого березня 1976 року в цеху складання реле РПУ-2, у порядку експерименту, було впроваджено систему бездефектної праці. Це одразу дало добрі результати. Якщо, скажімо, раніше процент здачі готової продукції з першого пред'явлення сягав до 90 відсотків, то після впровадження СБП в середньому за десять місяців минулого року ця цифра зросла до 98,9 процента. А найголовніше — знизилась упущення в роботі з боку цехового персоналу. Підвищилась відповідальність не тільки робітників, а й інженерно-технічних працівників.

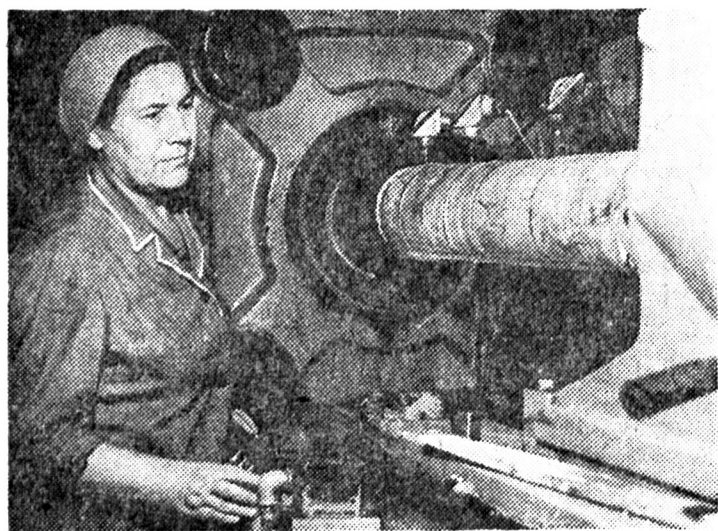
Після такої практичної перевірки з 1 липня 1976 року систему бездефектної праці було впроваджено у всіх відділах об'єднання, а з 1 жовтня — у всіх цехах і підрозділах «Контакту».

Коли відповідні служби об'єднання завершили розробку основних положень бездефектної системи праці, їх вивисили для загального ознайомлення. Зі свого боку я вирішив зробити все можливе, щоб ґрунтовно роз'яснити робітникам суть СБП і допомогти кожному з них міцно засвоїти своє місце та роль у її впровадженні.

Щоб випускати продукцію без браку, треба, перш за все, добре знати технологічну операцію. Тому за програмою технічного навчання робітникам цеху допомогли підвищити свою кваліфікацію. На дільниці складання штепсельних виробів ШСВ-20, наприклад, після теоретичних занять через кожні два-три дні ми пересаджували робітників з однієї технологічної операції на іншу. Це допомогло їм оволодіти всіма процесами складання виробів.

В результаті проведеної роз'яснювальної і організаторської роботи бригада слюсарів-електромонтажників у складі 27 чоловік після впровадження системи бездефектної праці досягла здачі всієї продукції з першого пред'явлення і стала колективом відмінної праці.

Високої якості випуску продукції досягли також трудівники і заготівельної дільниці цеху.

Віра Адамівна Нагірна трудиться на ливарній дільниці цеху пластмасових виробів. Денні завдання робітниця систематично виконує на 140 процентів і здає продукцію ВТК з особистим клеймом.

Фото Й. МІНЬКА.

Що ж дало нам впровадження СБП?

Процент здачі готової продукції з першого пред'явлення в цілому по об'єднанню зріс на 3,5 і досяг 91,8 процента. Відповідно підвищилась якість роботи на всіх ділянках виробництва.

Поруч з впровадженням системи бездефектної праці в об'єднанні паралельно йшла розробка стандартів підприємства (СТП). На сьогоднішній день вже впроваджено десять таких стандартів, серед них: порядок розробки стандарту, порядок пред'явлення і здачі готової продукції ВТК, порядок проведення «Дня якості», методологічне забезпечення якості продукції, контроль якості сировини; порядок забезпечення цехів, відділів і служб об'єднання матеріалами, напівфабрикатами і комплектуючими виробами та організація їх зберігання; організація і правила ведення загального діловодства та інші.

У стадії розробки перебувають ще десять стандартів підприємства.

Перший крок зроблено. Щоб повністю впровадити комплексну систему управління якістю продукції, в об'єднанні розроблено і затверджено перспективний план заходів на п'ятирічку. Цими заходами, наприклад, передбачено розробити 52 стандарти і затвердити відповідальних осіб за проведення даної роботи.

ЯКІСТЬ РОБОТИ ЗРОСЛА

А. ІВАНОВ,

начальник механо-складального цеху

Що ж являє собою система бездефектної праці в механо-складальному цеху? Завдяки якій її важелям вдалося забезпечити високу якість роботи? Розкажу все по порядку.

В об'єднанні розроблено і впроваджено положення про порядок застосування системи бездефектної праці, яким передбачено перевірку якості праці кожного робітника з боку бригадира, майстра, ст. майстра, начальника цеху або його заступника. Результати перевірки фіксують у «Обліковій картці робітника», що зберігається в бригадира. До цієї картки заносяться виявлені виробничі упущення або запис про їх відсутність.

Кожне виробниче упущення (їх перелік, затверджений начальником цеху за погодженням з цехом профспілки, є складовою частиною положення про СБП), передбачає зниження вищої оцінки якості праці, що приймається за 100 процентів, на відповідну кількість відсотків.

Що входить до переліку виробничих упущень? Це найбільш

типові порушення, що їх можуть допустити робітники. Наприклад: повернення деталей з ВТК на доробку; порушення правил техніки безпеки, промислової санітарії і економії праці; повернення деталей з інших цехів з вини робітника; запізнення на роботу; простій обладнання з вини робітника; невиконання розпорядження начальника цеху, його заступника, ст. майстра, майстрів.

Всього в такому переліку зафіксовано 18 можливих упущень. Якщо ж у процесі перевірки якості праці виявляється нове упущення, що вимагає зниження оцінки, але в зазначеному переліку його не було, то перелік доповнюється за погодженням з цеховим комітетом.

За кожен випадок виробничого упущення з боку робітника йому знижується показник у процентах. За порушення технологічних процесів та інструкцій, наприклад, робітнику знижується показник на 10 процентів, а в кінці місяця виводиться оцінка якості праці за підсумками цих процентів, викликаних упущеннями.

Від 100 до 91 процента включно виставляється 5 балів.

Від 90 до 81 включно — 4 бали.

Від 80 до 70 процентів — 3 бали.

Якщо робітник допустив ряд упущень і набрав менше 70 процентів, то йому виставляється 2 бали.

При підсумковій оцінці «5» виплачується 100 процентів премії, «4» — 90, «3» — 70, «2» — премія не виплачується.

В результаті впровадження системи бездефектної праці кожен у цеху зрозумів: якщо він допустив виробничі упущення, про які йшла мова у переліку, то позбавляється певного процента премії. І, як наслідок, підвищився самоконтроль у роботі, зросло почуття відповідальності за доручену ділянку праці.

А як було раніше?

Раніше всі одержували премію незалежно від результатів праці. Якщо, наприклад, за січень 1976 р. здача готової продукції з першого пред'явлення становила 94,6, то за перший місяць нинішнього року ця цифра зросла до 99,1 процента.

Цех складання реле перший в об'єднанні запровадив систему бездефектної праці. Нині на РПУ-2 підтверджено державний Знак якості. 98 відсотків виробів, що виготовляє цех, поступають на склад з першого пред'явлення.

На фото: в центрі ударник комуністичної праці, наставник молоді Галина Почтарук зі своїми учнями Раїсою Смиченко та Ніною Педько.

Фото Й. МІНДЕЛЯ.

З ОСОБИСТИМ КЛЕЙМОМ

Р. ВЛАСЕНКО,

бригадир дільниці складання ШСВ-20

У складі колективу бригади 27 чоловік. Складаємо потрібні народному господарству штепсельні з'єднання ШСВ-20. Впровадження СБП різко змінило ставлення кожного слюсаря-електромонтажника до результатів своєї праці.

У підготовчий період, що передував впровадженню системи бездефектної праці, я чимало уваги приділяв навчанню робітників суміжним професіям. Одним розповідав, другим показував, як виконується та чи інша технологічна операція, щоб всі могли досягти відмінних показників у роботі.

Запрачені зусилля окупилися сторицею. Якщо торік лише 20 чоловік здавали виготовлену продукцію з першого пред'явлення, то в результаті підвищення кваліфікації їх кількість зросла до 27.

З 1 лютого всі робітники здають вироби з особистим клеймом. Дільниці просвоєно звання «На-скрізна бригада відмінної якості».

Нині ми працюємо без контролера, а Віра Федорова, що стояла раніше на сторожі якості від ВТК, пішла працювати на робоче місце в цех складання РПУ-2.

ШСВ-20, що ми виготовляємо, «Контакт» поставляє Тернопільському об'єднанню «Ватра». Рекламації на нашу продукцію немає.

За січень другого року десятої п'ятирічки колектив виконав виробничі завдання на 150 процентів. Всі члени бригади перевищують свої норми виробітку.

Праця з особистим клеймом на-кладає високу відповідальність.

ВЗАЄМНИЙ КОНТРОЛЬ

А. ЛИТВИНЕНКО,

слюсар-електромонтажник

У механо-складальному цеху я працюю три роки, добре знаю всі технологічні процеси.

Раніше, за якістю нашої продукції пильно стежили контролери ВТК. Після впровадження системи бездефектної праці кількість можливих виробничих упущень з нашого боку різко знизилась, адже в залежності від цього падає процент виплати премії.

На перший погляд стало важче працювати, але це тільки так зда-

ється. Система бездефектної праці допомогла нам зрости у роботі. Разом з відповідальністю за якість продукції зріс і наш заробіток. Навчившись випускати ШСВ-20 з особистим клеймом, ми нині щомісяця одержуємо надбавку до зарплати у розмірі 15 процентів.

Кожна з нас прагне випускати продукцію тільки відмінної якості, але ми не послаблюємо взаємного контролю. Честь заводської марки треба високо тримати.

НА ЧЕРЗІ—ЗАВЕРШАЛЬНИЙ ЕТАП

П. МЕРКАТУН,

директор Київського дослідно-виробничого об'єднання «Контакт»

Принцип системи бездефектної праці, про який вже розповіли читачам «Нашого життя» начальник механо-складального цеху А. Я. Іванов, бригадир дільниці складання ШСВ-20 Р. М. Власенко, слюсар-електромонтажник А. І. Литвиненко однаковий для всіх відділів та підрозділів нашого об'єднання з урахуванням, звичайно, специфіки їх завдань і обов'язків.

Впровадження системи бездефектної праці різко підвищило якість роботи на всіх ділянках, сприяло зміцненню дисципліни виконання. Тепер у нас, в об'єднанні, — в цеху або у відділі — ніхто з працівників не забуває про завдання, яке йому доручили виконати. Причому, робить це завжди в строк.

Результати, досягнуті від впровадження СБП, радують, але ми вирішили не зупинятися на досяг-

нутому, йти далі. Сьогодні, наприклад, за відмінне виконання дорученої роботи трудівник одержує 100 процентів премії. Ну, а як бути, скажімо, в тому випадку, коли він достроково і якісно виконав більший обсяг роботи? Саме над цим ми й працюємо тепер, продовжуючи творчо впроваджувати комплексну систему управління якістю продукції.

До кінця десятої п'ятирічки об'єднання планує довести випуск продукції зі Знаком якості до 60 процентів. У виконанні цього завдання та в підвищенні ефективності виробництва велику роль покликана відіграти комплексна система управління якістю продукції, впровадження якої намічаємо завершити в 1979 році.

Всіх, хто хоче більш детально ознайомитися з системою бездефектної праці в дії, хай приїжджає на «Контакт».

Сторінку організував
М. Марковський.

Система бездефектної праці — великий резерв підвищення якості роботи на всіх ділянках виробництва. Швидше впроваджуйте її!

Підсумки першого року: що показують вони?

В успішному виконанні завдань десятої п'ятирічки важливу роль покликала відіграти наукова організація праці, що є однією з важливих складових технічного прогресу. В цьому напрямі підприємствам і виробничим об'єднанням нашого Товариства необхідно продовжити вдосконалення нормування праці та систему її оплати, широко впроваджувати передові методи та прийоми праці, раціонально розподіляти функції по обслуговуванню обладнання і робочих місць між основними і допоміжними робітниками.

Такий далеко не повний перелік завдань по впровадженню наукової організації праці на підприємствах УТОГ. Що ж уже зроблено за перший рік десятої п'ятирічки?

В 1976 році у виробництві впроваджено 380 заходів з НОП, що дало можливість одержати економічний ефект у розмірі 383 тисячі карбованців і умовно вивільнити 153 чоловіки. В результаті цього трудомісткість виробничої програми знизилась на 270 тисяч нормо-годин, заощаджено з фонду заробітної плати 111 тисяч карбованців, а продуктивність праці зросла в цілому по Товариству на 1,3 процента. Впроваджені заходи дозволили організувати 2350 робочих місць за типовими проектами.

Найбільш вагомий внесок у досягнення цих результатів зробили ті підприємства, де науковій організації праці постійно приділяли належну увагу. На Донецькому виробничому об'єднанні «Електромагніт» протягом першого року десятої п'ятирічки впроваджено 30 заходів з НОП, що дали річний економічний ефект у розмірі 50,1 тисячі карбованців і дозволили умовно вивільнити 38 чоловік. Завдяки заходам з НОП продуктивність праці в об'єднанні «Електромагніт» зросла на 3,4 процента.

Високих результатів досягли від

впровадження заходів з наукової організації праці на Запорізькому, Артемівському, Дрогобицькому та інших УВП, де продуктивність праці підвищилась на 3 проценти, значно знизилась трудомісткість виробничої програми і досягнуто вагомого економічного ефекту.

У той же час ряд підприємств, зокрема, Кіровоградське, Харківське № 1, Комунарське, Дніпро-дзержинське УВП хоч і впровадили ряд заходів з НОП, але не досягли зниження трудомісткості ви-

інженер з НОП Полтавського УВП-2 Є. К. Давидко грамотний, ініціативний спеціаліст, що добре знає свою ділянку роботи і проявляє при цьому справжню творчість. Крім того, стилі роботи директора підприємства М. В. Пещеріна притаманне добре продумане планування всієї роботи, постійний контроль за ходом виконання накреслених заходів. І як результат, підприємство з року в рік своєчасно й якісно повністю виконує заплановане по НОП з ви-

в'язання цього питання, то там наяву стихійність у роботі і відсутність результатів. Прикладом цього може служити Харківське УВП-1.

Старший інженер з НОП В. А. Старинська грамотний спеціаліст, що добре знає свою роботу, однак, підприємство за рівнем організації цієї служби, по ефективності її роботи стоїть на одному з останніх місць в нашому Товаристві. Чому? А лише тому, що технічна рада зовсім не цікавиться робо-

ківського № 2, Комунарського і Ровенського УВП, Одеського виробничого об'єднання УТОГ.

Інженерам з НОП по широкому залученню робітників, ІТП та службовців ще мало надають допомоги громадські організації підприємств. А вони могли б багато чого зробити для підвищення ролі НОП.

Щоб різко підняти рівень наукової організації праці у другому році десятої п'ятирічки, директорам і головним інженерам необхідно, перш за все, поліпшити керівництво цією ділянкою роботи, що є одним з важливих факторів у підвищенні рівня організації праці, ефективності виробництва і якості продукції. Укомплектувати посади інженерів з НОП грамотними, ініціативними спеціалістами, які можуть значно поліпшити цю роботу.

Крім того, необхідно підвищити вимоги до працівників технічних, економічних служб та виробничих цехів і дільниць, які безпосередньо займаються питаннями аналізу існуючого стану, і залучити їх до розробки заходів, спрямованих на усунення так званих «вузьких місць». Слід також різко підвищити вимоги до роботи технічної ради з тим, щоб зробити її методичним центром по керівництву цією важливою роботою.

Для підвищення теоретичної, методичної і спеціальної підготовки інженерів з НОП у вересні 1977 року намічено провести тиждень семінар на Республіканських курсах УТОГ.

Тільки спільними зусиллями ми можемо успішно розв'язати поставлені перед Товариством завдання по більш ефективному використанню трудових ресурсів, де наукова організація праці відіграє важливу роль.

А. СМІРНОВ,
інженер відділу праці та заробітної плати ЦП УТОГ.

ВАЖІЛЬ ЕФЕКТИВНОСТІ

робничої програми та підвищення продуктивності праці. Дуже скромних результатів досягнуто на цих підприємствах і по інших показниках від впровадження НОП.

Чим же пояснити такий великий контраст?

Причин тут багато, але головною і вирішальною з них є погляди і ставлення керівників підприємств до даної ділянки роботи. Якщо директор і головний інженер в певній мірі володіють питаннями наукової організації праці, знають основні напрями розвитку НОП, проявляють інтерес до планування цієї роботи та її організації на належному рівні, то наяву будуть і певні досягнення. У значній мірі успіхи цієї роботи залежать також і від рівня спеціальної підготовки та ділових якостей інженера з НОП, його принципиовості та ініціативи.

Розглянемо це на прикладі двох підприємств. На Полтавському № 2 та Дніпродзержинському УВП число працюючих та кількість інженерно-технічних працівників і службовців приблизно однакова, а ось результати в галузі НОП зовсім протилежні. Старший

сокою економічною ефективністю, розв'язуючи основні питання по організації праці та її вдосконаленню.

Зовсім інша картина на Дніпро-дзержинському УВП. Директор підприємства М. Н. Одинцов у своїй роботі мало приділяє уваги службі НОП і не надає їй необхідної допомоги. На УВП за останні два роки змінилося три інженери з НОП. А. Бахмутська, що очолює нині цю службу, має вищу технічну освіту, але в неї не вистачає досвіду і необхідних знань в цій справі. В роботі вона недостатньо ініціативна і цілеспрямована. Не відчувачи керівництва та допомоги з боку дирекції підприємства, А. Бахмутська допускає багато помилок і прорахунків. І, як наслідок, на підприємстві багато питань з наукової організації праці розв'язуються неякісно, малоефективно і повільно.

На успішну роботу служби НОП великий вплив справляє технічна рада підприємства. Це — головний організатор, керівник і контролер цієї роботи. А якщо технічна рада на чолі з головним інженером стоять остеронь від роз-

тою служби НОП, не планує її. Стан розробки заходів з НОП та хід їх впровадження на технічній раді не розглядаються.

Не одержуючи методичної і практичної і особливо керівної допомоги, В. А. Старинська самостійно не в змозі успішно розв'язати весь комплекс питань, що впливають з наукової організації праці. І, як наслідок, у 1975 році з 20 запланованих заходів було виконано тільки десять. Не кращі справи і в 1976 році. З 9 заходів впроваджено тільки 4, що становить 44 проценти. Заходами з НОП тут охоплено лише 23 чоловіки з 384 працюючих (6 процентів). В той же час на передових підприємствах цей процент досягає 70 і більше. Хочеться сподіватися, що новий головний інженер М. І. Черняк перегляне роботу технічної ради, всього інженерно-технічного персоналу і спрямує їх зусилля і творчу активність на різке поліпшення діяльності з наукової організації праці.

Зазначені недоліки в роботі служби НОП на Дніпродзержинському і Харківському УВП-1 характерні і для Кіровоградського, Ужгородських № 1 та № 2, Хар-

Бригада слюсарів-складальників Полтавського УВП-2, яку очолює майстер Юрій Верещак, достроково завершила завдання минулого року і з перших днів 1977 взяла добрий старт у випуску продукції.

На знімку: (зліва направо) члени бригади Валентина Ладина, Віктор Гришко та майстер Юрій Верещак оглядають складені електромагніти серії ЕД-5,6.

Фото П. МІНДЕЛЯ.

АРМІЯ, НАРОДЖЕНА ЖОВТНЕМ

(Закінчення. Початок див. на 1-й стор.)

На найбільш небезпечних ділянках битв з ворогом попереду завжди були комуністи. Вони вели за собою воїнів, надихали їх словом ленінської правди, особистим прикладом. Так було під Москвою, на Курській дузі і в інших битвах Великої Вітчизняної війни, в яких довелося мені брати участь. Так було і на всіх інших фронтах. Комуністична партія була справді воюючою партією. На початок 1945 року в армії і на флоті перебувало 3 мільйони 325 тисяч комуністів — більше половини складу партії.

Своєю різносторонньою діяльністю партія забезпечувала під час війни єдність фронту і тилу, тверде керівництво військами. Безустанними турботами партії країну було перетворено в єдиний бойовий табір, життя в якому підпорядковувалося одному: «Все для фронту, все для перемоги».

Нині комуністи — цементуючий сплав військового строю. І в мирні дні війни попереду. Минулий навчальний рік 70 процентів комуністів завершили з відмінними показниками. Майже 96 процентів з

них — класні спеціалісти. Всі роти і батареї, в яких працюють партійні організації і партгрупи, як правило, мають відмінні і добрі оцінки з бойової і політичної підготовки.

— Розкажіть, будь ласка, товаришу генерал армії, як живуть і трудяться воїни армії і флоту в цьому, ювілейному році.

— На якісному новому етапі свого розвитку перебувають нині Радянські Збройні Сили. Завдяки науково-технічному прогресові докорінно змінилося їх обличчя.

Важко охопити єдиним поглядом усе багатопланову панораму бойового навчання, служби, побуту армії і флоту. Головне, чому зараз підпорядковане життя збройних захисників Батьківщини, — активна участь у всенародній боротьбі за здійснення історичних рішень XXV з'їзду партії, жовтневого (1976 р.) Пленуму ЦК КПРС.

Втілити їх у життя для особового складу означає: безустанно вдосконалювати бойову і політичну підготовку, оволодівати сучасною зброєю і новою технікою, пильно і надійно охороняти мирну працю радянського народу. Цьо-

му підпорядковане соціалістичне змагання у військах, розпочате воїнами Н-ської ракетної частини, орденоносного мотострілецького полку, зенітного ракетного полку, гвардійського авіаційного Червоногвардійського ордена Леніна, двічі Червонопрапорного, ордена Кутузова полку імені 50-річчя РСРП та атомного ракетного підводного човна.

У ході змагання вдосконалюється ратна майстерність мотострілців і танкістів, ракетників і авіаторів, зв'язківців і моряків. У підрозділах, частинах і на кораблях зростає кількість відмінників, класних спеціалістів. Впроваджуються прогресивні методи експлуатації і зберігання техніки.

Служба в армії, як справедливо відзначалося на XXV з'їзді КПРС, — це чудова школа життя, школа витримки і дисципліни, технічних і професійних знань, час ідейного і культурного зростання людей.

Радянські воїни всіх видів і родів військ виправдають надії партії і народу — зустрінуть 60-річчя Великого Жовтня новими успіхами у бойовій і політичній підготовці. Вони пильно стоять на варті великих завоювань революції, соціалізму.

Розмову вів підполковник А. ІВАНОВ.

ТРЕТІЙ ТУР ТРИВАЄ

ЗВІТУЮТЬ НАРОДНІ ТЕАТРИ

Після завершення виступів колективів і окремих виконавців різних жанрів третій тур Всесоюзного фестивалю художньої самодіяльної творчості трудящих у нашому Товаристві вступив у новий етап. В Житомирі розпочався огляд Народних самодіяльних театрів. До них пред'являються більш високі вимоги, адже їх творчість наближається до рівня професійних колективів.

Огляд народних театрів розпочали творчі колективи Житомирського, Львівського, Івано-Франківського та Чернівецького обласних відділів УТОГ.

Першими з творчим звітом виступили господарі, які показали дві одноактні вистави: «Смертельний танок» за п'єсою Лавріна Грохи та «Жарким літом» за п'єсою Джеймса Брутона.

Слід відверто сказати, що вистава «Смертельний танок», яка зображає боротьбу радянських патріотів проти фашистських загарбників, не вдалася колективу через ряд режисерських прорахунків. І тому глядачі залишилися байдужими до цієї вистави, що позбавлена емоційного заряду. Зате вистава «Жарким літом» вийшла різким контрастом першій. Оригінально поставлена новим режисером Г. Лук'яненком за порівняння короткостроковий, ця вистава не залишила в залі байдужим нікого. Вистава гостро ганьбить хижачку мораль сучасних США, де під маскою удаваних свобод процвітає жахлива расова дискримінація.

Другого дня огляду увагою глядачів заволоділи Народні самодіяльні театри Львівського та Чернівецького будинків культури.

«Твій ровесник» — багатоактну виставу за п'єсою Ю. Петухова поставили львів'яни (режисер В. Матугський). Три періоди: передвоєнні мирні дні, початок Великої Вітчизняної війни й її завершальний етап зобразив драматург в цій п'єсі на прикладі однієї радянської сім'ї Карташових. Актори Народного театру добре попрацювали над підготовкою цієї вистави, створивши в міру своїх сил і здібностей ряд живих і пов-

ноційних сценічних образів. Особливо запам'ятався глядачам образ центрального персонажа Льюїса (артист І. Матієвський). І глядачі глибоко, щиро переживали долю героїв вистави.

Народний самодіяльний театр Чернівецького будинку культури показав фрагменти з драми «Земля» за однойменною повістю О. Кобилянської, а також одноактну виставу «Старий рояль» за п'єсою А. Каневського. І хоч учасники обох вистав під керівництвом режисера М. Котляревського продемонстрували відмінну акторську майстерність, все ж слід сказати, що вибір репертуару цим колективом не можна вважати вдалим. Виставу «Земля» вперше було поставлено з десять років тому. І якщо вже відновлювати старий репертуар, то варто дотримуватися тематики третього туру фестивалю, що присвячена 60-річчю Великого Жовтня.

Що стосується «Старого рояля», то цю виставу також було підготовлено колективом близько чотирьох років тому. Але головна біда в тому, що вистава зовсім не підходить для глухих глядачів, оскільки побудована цілком на музикальній основі.

Третього дня на повну силу прозвучала вистава Народного самодіяльного театру Івано-Франківського будинку культури. Сценічна композиція «Дума про Британку» за мотивами трагедії Ю. Яновського (режисер — народний артист УРСР В. Смоляк) справила на присутніх сильне враження і здобула високу оцінку журі. До речі, цю велику і плідну роботу режисер здійснив за декілька місяців. Ось приклад того, як з найменшою затратою часу слід домагатися найбільшої віддачі, найбільш високої ефективності. І з методичного, і з художнього боку — це справжня вдача колективу, що створив відмінну партійно-ну виставу, сповнену революційної романтики і світлої мрії про майбутнє.

Огляд народних театрів розпочався. Попереду зустріч з іншими колективами і танцювальними ансамблями. І. САПОЖНИКОВ.

АВТОГРАФ ПІДПІЛЬНИКА

У Новомосковську, що на Дніпропетровщині, урочисто святкували 30-і роковини Перемоги над німецьким фашизмом.

Центральною вулицею Леніна, під звуки піонерських сурм і барабаних дріб, у почесному ескорті прапоросносців і воїнів-автоматників чітко, по-військовому крокувало кілька зведених груп ветеранів Великої Вітчизняної війни. Вони прямували до священного місця — Вічного вогню, щоб покласти на могилу Невідомого солдата гірлянди живих квітів і віддати шану полеглим.

На лацканах їхніх військових кителів і цивільних піджаків у променях сонця золотом і сріблом виблискували численні бойові нагороди. Поруч, виділяючись спортивною виправкою, крокував і член УТОГ, харків'янин Володимир Никанорович Хоменко.

Вдовж магістралі міста вишикувалися піонери. Всюди радісні, усміхнені обличчя. Навкруг кумаचे море піонерських галстуків, прапорів і квітів. Юні ленінці салютували учасникам війни, а жителі міста встеляли їх шлях весняними квітами.

Хто ж він такий, член УТОГ В. Н. Хоменко?

Передранкову тишу мирного Києва розбудили бомбові удари фашистських літаків. Відлуння могутніх вибухів докотилося і до гуртожитку, де мешкали робітфаківці.

Так в життя Володимира Хоменка, студента робітфаку індустріального технікуму, увірвалася війна.

Разом з усіма Володимир буде укріплення навколо міста. Ледве встиг евакуюватися на одному з передостанніх ешелонів. За Полтавою ешелон розбомбили фашистські стервятники, довелось Хоменку пішки добиратися до рідної Бердянки. Невдовзі в село вдерлися окупанти. Почалися розстріли, грабунки. Фашисти призначили старосту — так на українську землю прийшов гітлерівський порядок.

Запальна душа комсомольця не могла змиритися з свавіллям і розбоям окупантів, з тяжким підневільним життям.

Якось випадково Володимир зустрів свого колишнього вчителя. Старий більшовик, який бачив Леніна в Петрограді, учасник громадянської війни і активіст колективізації села Василь Романович Нестеренко добре знав свого учня. Це йому колись терпляче пояснював таємниці математичних формул.

Зимою 1942 року відбулася таємна нарада підпільників. Там Володимир зустрівся з Василем Ро-

мановичем, який передав хлопцеві невеличку листівку і сказав:

— Переклади на німецьку. І якнайшвидше.

Вдома Володимир уважно прочитав вручену йому віддруковану листівку. В ній стисло розповідалося про крах німецького наступу на Москву у грудні 1941 року. Перераховувалися і величезні втрати загарбників у живій силі і військовій техніці. Це повідомлення Радянського інформбюро підняло хлопцеві дух. «Отже, добре набили Гітлеру морду. Значить скоро, скоро прийде визволення і в невеличке село під Харковом. І мій обов'язок якнайшвидше донести до свідомості населення і ворожих

старе взуття для односельців. Тримати зв'язок він мав тільки через дівчину Олену і поліція, теж підпільника, Миколу Крупку.

Майже два роки в неймовірно важких умовах окупації під носом у гестапо діяли місцеві підпільники. Листівки розповідали задураченим фашизмом солдатам про героїчну оборону Севастополя, про блискучі перемоги радянських військ під Сталінградом, на Курсько-Орловській дузі та на інших ділянках величезного фронту, який розтягнувся від Баренцевого до Чорного морів.

З кожним днем ставало все важче працювати. Скаженіло гестапо. Від катувань загинуло кілька товаришів. Почастішали облави. До Німеччини відправляли ешелони з людьми та награбованим добром. За таких умов підпільники перебезували до інших районів. Прощаючись з Володимиром, Василь Романович наказав йому чекати дома швидкого визволення і на пам'ять залишив свій автограф на одній з листівок.

Прогнали ворогів з Харківщини... Володимир відбудовує зруйноване народне господарство. Бажання вчитися приводить його до Харківського університету. По закінченні фізико-математичного факультету він працює вчителем математики у вечірній школі робітничої молоді для глухих у Харкові.

Минули роки. Посивіли скроні у колишнього підпільника. Виросло нове покоління радянських людей, котрі слухали розповіді про воєнні подвиги, як про легенду. Володимир часто витягав листівку з автографом старого більшовика. Йому хотілося дізнатися про долю свого наставника. Та де його шукати?

Звертався до багатьох державних установ, а там лише співчутливо знизували плечима.

Якось на одному з тролейбусних маршрутів Харкова Володимир Никанорович несподівано зустрів колишню підпільницю Олену. Вони довго розмовляли в сквері. Від неї Володимир дізнався, що Василь Романович Нестеренко дійшов до Бердянки, був кілька разів поранений і лише недавно помер у госпіталі. А Микола Крупка поліг смертю героя серед Карпатських вершин.

Олена Матвіївна Рижило повідомила про Володимира Хоменка у Дніпропетровський штаб ветеранів партизанського підпілля, його керівникові Якову Івановичу Северинову. Невдовзі у Новомосковську вони й зустрілися.

Тому так гордо крокував серед ветеранів війни Володимир Никанорович Хоменко — нині вихователь робітничого гуртожитку Харківського заводу транспортного машинобудування імені Малишева.

Л. СЕМЕНІВ.

На знімку: В. Н. ХОМЕНКО.

солдат правдиве слово про становище на фронтах», — думав Володимир.

Німецько-російський словник, залишений випадково у хаті радянським лейтенантом-штабістом при відступі, якраз став у нагоді. Сказавши домашнім, що він у коморі читатиме книжку, Володимир замкнувся з середини і при світлі лозового каганця взявся до діла.

Село Бердянка стоїть на пожеваної автомагістралі, яка зв'язує Харків з Дніпропетровськом. За кілька кілометрів від села на північ знаходиться Красноград, а на південь — Перешечино. Тут сконцентрувалася велика кількість фашистських військ. Шляхом день і ніч мчали в обидва кінці мотоцикли, легкові та вантажні автомашини. За таких умов головним завданням підпільників було розповсюдження листівок серед солдатів. Володимир суворо наказав сидіти дома і перекладати принесені листівки. Про людське око Володимир, щоб не вмерти з голоду, взявся лагодити

Медпункт об'єднання

Медпункт Одеського виробничого об'єднання став справжнім осередком проведення профілактичної і санітарно-гігієнічної роботи. Світлана Перетягіна — медична сестра, працює тут вже три роки і завжди кваліфіковано надає першу допомогу. Тут, у медпункті, що розмістився в просторому і світлому приміщенні, де і зубопротезний кабінет, в якому працює досвідчений стоматолог М. А. Пустильник.

Для трудівників об'єднання регулярно проводяться консульта-

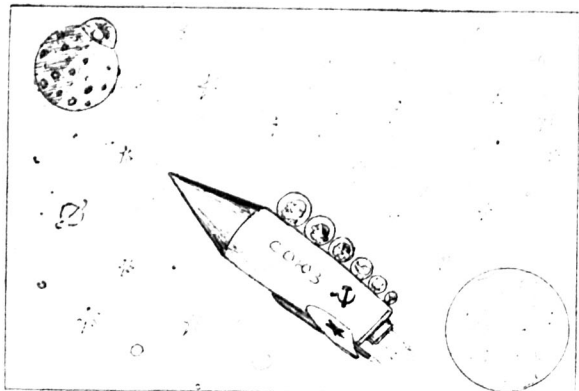
ції спеціалістів. З цією метою тут побували лікарі дев'ятої полклініки — отоларинголог і терапевт. Їх консультації були спрямовані на попередження захворювань і правильне проведення лікування. Після цього робітникам об'єднання було зроблено прививки проти грипу і стовбняка.

Медсестру С. Перетягіну можна часто зустріти в цехах, де вона спільно з інженером з техніки

безпеки та загоспом об'єднання перевіряє санітарний стан робочих місць, побутових приміщень і їдальні. Цим вона допомагає кращим виробничим і побутовим умов для робітників. Раз на рік Перетягіна проводить медичний огляд робітників, які працюють в шкідливих умовах. А лектори з товариства «Знання» періодично виступають з доповідями на медико-виховні теми.

Ю. ГЕР.

ВЕСЕЛИМ ОЛІВЦЕМ

Незвичайна експедиція. Мал. Н. Крижанівської.

БЕЗ СЛІВ.

Мал. Ю. Щигодського.

ЦІКАВА ЗУСТРІЧ

Днями в Одеському будинку культури відбулася зустріч ветеранів нашого Товариства з персональним пенсіонером, членом КПРС з 1917 року К. М. Симанковим та лікарем-геронтологом Д. А. Керцманом. Виступаючи перед присутніми, Кирило Миколайович розповів про свою участь в громадянській війні, трудову діяльність в роки становлення радянської влади, про те, як, незважаючи на свій пенсійний вік (йому 80 років), продовжує активну громадську діяльність.

Працюючи поважтатним пропагандистом, головою бібліотечної ради міської бібліотеки ім. І. Франка, Кирило Миколайович не лише зберіг бадьорість, а й творчу активність. Цьому сприяли раціональний режим харчування та щоденна лікувальна гімнастика.

Розповідь К. М. Симанкова про трудове довголіття доповнив лікар Д. А. Керцман. Розповідаючи про СРСР як країну довгожителів і познайомивши слухачів з середньою тривалістю життя радянських людей, гість відповів на численні запитання, ознайомив присутніх з успіхами медицини в обслуговуванні людей пенсійного віку.

На вечорі, який кваліфіковано провела перекладач А. Гончаренко, були присутні найстаріші ветерани нашого Товариства Б. К. Парчевський, А. М. Барський, К. І. Бородіна, Г. Г. Бланк, Л. М. Білицька, молодь, передовики виробництва. Для всіх ця зустріч залишила глибоке й приємне враження.

Р. ГРАНИК.

З ІСТОРІЇ СПОРТУ

БОГАТИР

«Чемпіон чемпіонів», «Король рингу», «Борець з світовим іменем», — так називали Івана Максимовича Піддубного. Його виступи в різних країнах, надзвичайна сила і залізна витримка викликали захоплення у глядачів.

Народився І. М. Піддубний 1871 року в селі Красенівка Золотоніського повіту Полтавської губернії (нині Чорнобайський район Черкаської області). Великий сім'ї землеробів важко було, як кажуть, зводити кінці з кінцями, тому вже з дитячих літ Іван допомагав по господарству: ставив за плуг, косив сіно, возив мішки із зерном до млина. З роками підрастав хлопець, розправлялись його широкі плечі, наливалися пружні м'язи. Часто мірявся силою з батьком, братами і не раз клав їх на лопатки.

Не бажачи терпіти свавілля місцевого поміщика, Іван залишив рідні краї. Працював вантажником у Севастополі, виступав на циркових підмостках Федосії, Одеси, Києва, брав участь у різних міжнародних турнірах борців. Його наполегливі тренування, велика працездатність принесли добрі результати: І. М. Піддубний успішно виступав на змаганнях, ставав грозою атлетів. Якось на Петербурзькому чемпіонаті француз Рауль де Буше, знаючи, що виграти поєдинок йому не пощастить, запропонував Іванові Максимовичу 20 тисяч карбованців.

— Піддубний за гроші не продається. Піддубний веде чесну гру, — почув той у відповідь.

Після перемоги Великого Жовтня Радянська держава вжила заходів по відродженню театрів, цирків та інших видовищних закладів. У 1918—1920 роках І. М. Піддубний часто виступав перед червоноармійцями, робітниками, селянами, майстерність якого з захопленням сприймали люди.

У 1923 році у Москві проходив другий всеросійський чемпіонат з класичної боротьби. Сюди в'їхали першокласні спортсмени — улюбленці глядачів Петро Крилов, Данило Посунько, Іван Шем'якін, Антон Кречет, Ян Спудя. І. М. Піддубний, якому тоді вже сягнуло за п'ятдесят, не чванився своєю славою, а тримався спокійно і ввічливо. У старших колег цікавився здоров'ям, сімейними справами, молодим давав поради і напучення.

Ось як згадує про легендарного богатира борець ростовського цирку А. І. Кречет: «Вперше з Іваном Максимовичем я зустрівся 1918 року. Страшно було виходити на поєдинок з цим геркулом...»

І ось свисток арбітра. Піддубний поволі йде мені назустріч. Я кинувся в атаку, але відразу відчув залізні обійми суперника. Сила ж у нього була ведмежа, нелюдська. Через кілька хвилин був «приkleений» до килима. Побачивши мою образу, Іван Максимович потис руку і сказав: «Не злись, Антоне, толк з тебе буде, тільки візьмись за техніку».

Потім були успішні виступи в США, Німеччині, багатьох містах

нашої країни. Восени 1928 року І. М. Піддубний відвідав рідні місця на Україні. Світова слава не згаснула його, не зробила незрозумілим. Борець заходив у хати до селян, розпитував про життя, роздавав дітям подарунки. З насолодою ласував пирогами з капустою, вареними яйцями, українським борщем, за яким добряче скучився під час закордонних поїздок.

Іван Максимович поселився на березі Азовського моря в місті Єйську, де прожив понад 20 років. Тут він зустрів чимало однофамільців, предки яких були вихідцями у XVIII столітті із Запорізької Січі.

Про фізкультуру і спорт борець не забував до глибокої старості. Він не розлучався з 25-кілограмовим прутком, щоденно тренувався з м'ячем, гириями, штаногою.

І. М. Піддубний зустрічався з О. М. Горьким, К. С. Станіславським, В. І. Немировичем-Данченком.

Влітку 1941 року мав відбутися чемпіонат борців-ваговиків СРСР. Готувався до нього і 70-літній богатир. Але війна з німецько-фашистськими загарбниками перешкодила планам. Іван Максимович виступав перед військами Радянської Армії, закликаючи їх гартуватися фізично, щоб організм міг легко перенести різні навантаження фронтових доріг.

20 грудня 1945 року Всесоюзний комітет у справах фізичної культури і спорту присвоїв І. М. Піддубному високе звання заслуженого майстра спорту СРСР.

У післявоєнні роки борець-ветеран разом з артистами Краснодарської філармонії побував на Донбасі, в Запоріжжі, Саратові, Тулі. Він продовжує вести велику громадську роботу: пропагує спорт, бере участь у підготовці змагань, листується з школярами. Але людський організм, яким би він міцним не був — все ж не залізний. Почало турбувати серце. Хвороба все міцніше окутувала його. Вранці 8 серпня 1949 року Іван Максимович почував себе дуже погано. Важко дихаючи, він поклав дружину Марію Семівну... Лікарі встановили причину смерті: інфаркт міокарда.

Пам'ять про всевітньовідомого борця свято зберігають радянські люди. Його ім'я присвоєно подучилищу фізвиховання в м. Єйську, режисер К. К. Юдін зняв фільм «Борець і клоун», щороку проходять змагання з класичної боротьби на приз І. М. Піддубного. Цікаві матеріали про його життєвий і спортивний шлях зібрано в Київському музеї спортивної слави та в подібних закладах Москви і Ленінграда. Але найкращою пам'яттю богатиреві є велика плеяда відмінних борців, які своїми виступами на чемпіонатах Європи, світу, Олімпійських іграх гідно продовжують справу свого попередника, зміцнюють престиж радянського спорту.

М. ЧЕРНЕГА.

Редактор П. БУЛАТОВ.